

ЕКОЛОГИЈА И ЗАШТИТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Предавања	СИР	ЕСПБ
	индивидуални изборни	IV	0	45	8

Школска година у којој се предмет реализује: 2014/2015

Врста и ниво студија, студијски програми: Докторске академске студије III циклуса из Биомедицинских истраживања. Студије трају 6 семестара, 180 ЕСПБ.

Циљеви изучавања предмета: Да студент докторских студија стекне сазнања кроз организовани научни приступ у вези значаја екологије и утицаја загађене животне средине на здравље људи, као и са механизмима дејства појединих полутаната, њиховим циљним органима, начинима биомониторинга и употребом индикатора животне средине у научној пракси. Оспособљавање студента докторских студија за активно учешће у планирању и реализацији научних пројеката из области хумане екологије и заштите животне средине, у писању чланака за научни часопис и за усмено излагање резултата свог научног рада.

Име и презиме наставника и сарадника: Проф. др Горан Белојевић, Проф. др Горица Милошевић Сбутега, Проф. др Душан Бацковић

Исходи предмета: знања, вјештине и ставови

Знања која ће студент стећи:

По завршетку наставе од студента се очекује да буде способан да:

самостално креира и спроводи актуелна научна истраживања у области хумане екологије, практично примењује стечена знања из екологије и заштите животне средине у својој научној пракси, самостално научно размишља и доноси закључке у наведеним областима, користи научну литературу из области екологије и презентује резултате сопствених истраживања у области заштите животне средине и хумане екологије научној јавности.

Вјештине и ставови:

Очекује се да ће по завршетку наставе из овога предмета студенти бити у стању да:

- самостално врше процену величине загађења животне средине и потенцијалног утицаја на здравље
- сазнају о најчешћим контаминантима појединих медија животне средине
- упознају се са механизмима дејства појединих контаминаната из животне средине на органе и системе у човековом организму
- самосталн, на основу формула, врше процену укупног оптерећења организма појединим контаминантима животне средине и утврде постојање ризика по здравље
- изаберу најбољу методу за биомониторинг
- сазнају како да користе индикаторе који повезују оболења и загађење животне средине
- предвиде и организују мере превенције које ће спречити или смањити настанак болести које су повезане са загађењем животне средине

Садржај предмета:

Предавања:

Историја и значај екологије као науке

Подела екологије

Загађење животне средине у свету и код нас

Начини загађивања животне средине

Поједини медији животне средине и њихова контаминација

Утврђивање везе између загађења животне средине и утицаја на здравље

Судбина загађивача у животној средини

Судбина загађивача у организму човека

Индикатори животне средине и здравља

О утицају на здравље: контаминације воде за пиће, земљишта, ваздуха и хране

Деловање буке, вибрација, микроклиматских фактора, грађевинског материјала и радијација на здравље као и процена здравствених исхода (оболевања, хоспитализација и морталитета) код изложености појединим агенсима

Употреба биомониторинга код процене здравственог ризика и експозиције

Начини процене и величина експозиције популације

Начини превенције и контрола штетних ефеката

Начини решавања појединих еколошких проблема и њиховог утицаја на здравље

Студентски истраживачки рад:

Практична настава у Институту за јавно здравље и другим релевантним установама

Индивидуални рад са са ментором и наставницима чије научне и професионалне компетенције одговарају области у којој се кандидат припрема за израду докторске дисертације

Израда рада који ће се припремити за излагање на конгресу или публиковање

Методе извођења наставе:

Предавања, студентски истраживачки рад у виду семинара

Препоручена литература:

1. Кристифоровић - Илић М и сарадници : Комунална хигијена, Прометеј, Нови Сад 1998.
2. WHO.Guidelines on studies in environmental epidemiology, ECH 27,1983, Geneva
3. EPA: Guidelines for exposure assessment, Washington DC.1992
4. Никић Д. Аерозагађање и здравље, Монографија, Министарство за заштиту животне средине, Београд, 2003.
5. Grandjean P, Ozonoff D. Environmental Health: the first five years. Environ Health. 2007;6(1):27.
6. Pond K, Kim R, Carroquino MJ, Pirard P, Gore F, Cucu A, et al.Workgroup report: developing environmental health indicators for European children: world health organization working group.Environ Health Perspect. 2007;115(9):1376-82.
7. Stevens RG, Blask DE, Brainard GC, Hansen J, Lockley SW, Provencio I, Rea MS, Reinlib L.Meeting report: the role of environmental lighting and circadian disruption in cancer and other diseases. Environ Health Perspect. 2007;115(9):1357-62..
8. Blair A, Burg J, Foran J, Gibb H, Greenland S, Morris R, Raabe G, Savitz D, Teta J, Wartenberg D, et al. Guidelines for application of meta-analysis in environmental epidemiology. ISLI Risk Science Institute. Regul Toxicol Pharmacol. 1995;22(2):189-97.
9. Ortega Garcia JA, Ferris I Tortajada J, Lopez Andreu JA.Paediatric environmental health speciality units in Europe: Integrating a missing element into medical care.Int J Hyg Environ Health. 2007 ;
10. EPA Guidelines for Carcinogen Risk Assessment, 1999.
<http://www.epa.gov/ncea/zip/SABAdvs/preambl.pdf>
11. Callahan MA, Sexton K.If cumulative risk assessment is the answer, what is the question? Environ Health Perspect. 2007 ;115(5):799-806.

Облици провјере знања и оцјењивање:

- активност на настави:

- колоквијум:

- завршни испит:

<50=5, 51-60=6, 61-70=7, 71-80=8, 81-90=9 и 91-100=10

Предиспитне обавезе	Број бодова		Број бодова
Присуство и активност на настави	20	Усмени испит	50
Колоквијум	30		

Име и презиме наставника који је припремио податке: Проф. др Горица Милошевић Сбутега

Посебна напомена за предмет: Додатне информације о предмету се могу наћи и на web страници медицинског факултета: www.mf-foca.rs.ba